ทางสายใหม่ของบรรณารักษ์ : ความฝันที่กำลังจะเป็นจริง

ทัศนา หาญพล*

ความเป็นมา

"บรรณารักษ์" เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานโดยใช้วิชาชีพเฉพาะเช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ อาทิ เช่น แพทย์ พยาบาล นักวิจัย นักสถิติ นักกฎหมาย เป็นต้น มีสมาคมและชมรมวิชาชีพรองรับเช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ เช่นกัน การรวมตัวของกลุ่มผู้มีอาชีพเดียวกัน จุดมุ่งหมายก็เพื่อหาแนวทางที่จะปรับปรุงอาชีพนั้น ๆ ให้เจริญก้าวหน้าถาวรสืบไป พิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์ที่พึงจะได้รับ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ สร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการร่วมกันเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานและเผยแพร่ ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ยกฐานะระดับให้ทัดเทียมกับอาชีพอื่น ๆ บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ที่ต้องประสบกับปัญหาทางด้านสถานภาพในการทำงานของตนมาโดยตลอด เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาให้ความสำคัญตำแหน่งอาจารย์ผู้สอนเป็นอันดับหนึ่ง ตำแหน่งบรรณารักษ์ซึ่งทำงานเทียมบ่าเทียมไหล่กับตำแหน่งอาจารย์ กลับถูกจัดไว้ในประเภทบริการทางวิชาการ และในการเลื่อนขั้นและระดับเงินเดือนก็เสียเปรียบกับตำแหน่งอื่น ๆ ในสายเดียวกัน มีการเคลื่อนไหวครั้งสำคัญในหมู่บรรณารักษ์ด้วยกัน เพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมในเรื่องนี้ นับแต่ปี พ.ศ. 2523 เป็นต้นมา การรวมตัวของบรรณารักษ์เพื่อระดมกำลังและประสานความคิดได้เริ่มขึ้นในหลายรูปแบบด้วยกัน และผู้ที่มีบทบาทสำคัญและเป็นแกนกลางในการรวบรวมความคิดเห็นความต้องการทางด้านสถานภาพของบรรณารักษ์ก็คือ ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในยุคนั้น อาทิเช่น ดร.อุทัย ทุติยะโพธิ รศ.ดร.นวนิตย์ อินทรามะ อาจารย์วิชญ์ ทับเที่ยง ดร.สุนทร แก้วลาย อาจารย์อภัย ปวะกอบผล อาจารย์อัมพร ปั้นศรี และอีกหลาย ๆ ท่านที่มิได้

---

*ดร.ทัศนา หาญพล บรรณารักษ์ 5 หัวหน้าฝ่ายพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กล่าวไว้ ณ ที่นี้ ตลอดจนชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจัดให้มีการประชุมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ และแจกแบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการของบรรณารักษ์เพื่อเสนอไปยังทบวงฯ ต่อไป และในช่วงระยะเวลานั้นผู้ที่มีส่วนผลักดันและสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานภาพของบรรณารักษ์ ต่างก็เขียนบทความสนับสนุนและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของอาชีพบรรณารักษ์ ซึ่งจะขอนำมาสรุปเพื่อทราบถึงแนวความคิดของแต่ละท่านดังต่อไปนี้

นวนิตย์ อินทรามะ (นวนิตย์ อินทรามะ 2526: 59-60) กล่าวถึงความเป็นมาของการปรับปรุงสถานภาพของบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ได้เปรียบเทียบให้เห็นถึงข้อแตกต่างในการเลื่อนระดับของบุคลากรสายต่าง ๆ ในสถาบันอุดมศึกษาไว้ดังนี้ ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 6-8 ในสาย ก กับตำแหน่งระดับชำนาญการ 6, 7-8 ในสาย ข นั้นมีข้อแตกต่างกันอยู่เล็กน้อยคือข้าราชการในสาย ก เมื่อได้รับการประเมินผลเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ 6 แล้ว ต่อจากนั้นระดับเงินเดือนก็สามารถเลื่อนไปได้เรื่อยจนถึงระดับ 8 ส่วนในสาย ข เมื่อมีการประเมินผลได้เลื่อนจากระดับปฏิบัติการวิชาชีพระดับ 6 แล้ว เมื่อจะเลื่อนเป็นระดับ 7 จะต้องมีการประเมินผลอีกครั้งหนึ่ง และเมื่อผ่านการประเมินผลเป็นระดับ 7 แล้วก็สามารถเลื่อนไปได้เรื่อยถึงระดับ 8 และสำหรับตำแหน่งระดับเชี่ยวชาญระดับ 9 และเชี่ยวชาญพิเศษระดับ 10 นั้นก็มิได้เป็นระดับควบดังเช่นในสายของอาจารย์

วิชญ์ ทับเที่ยง (วิชญ์ ทับเที่ยง 2523: 2-9) ชี้ให้เห็นถึงข้อเสียเปรียบของบรรณารักษ์ ซึ่งเสียเปรียบที่สุดในบรรดาตำแหน่งต่าง ๆ ทั้งในสายงานอื่นและสายงานเดียวกัน มีสถานภาพไม่เท่าเทียมกับอาจารย์ แม้จะอยู่ในสายงานวิชาการเหมือนกัน ทำงานคล้ายกันและในระดับเดียวกัน ผู้เขียนกล่าวถึงสถานภาพของบรรณารักษ์ในต่างประเทศเช่นในสหรัฐอเมริกาและอังกฤษว่าได้รับสถานภาพอาจารย์มาแล้วทั้งสิ้น

และในปีเดียวกันจิรวรรณ ภักดีบุตร (จิรวรรณ ภักดีบุตร 2523: 83-89) กล่าวถึงสาเหตุที่วิชาชีพบรรณารักษ์และสถานภาพบรรณารักษ์ไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร เนื่องจากขาดคนสนับสนุนอย่างจริงจัง และบรรณารักษ์ไม่กระตือรือร้นขวนขวายเท่าที่ควร บรรณารักษ์ควรใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง บรรณารักษ์ควรมีผลงานทางวิชาการในทางชีดเขียนและกล่าวถึงสมาคมห้องสมุดว่าน่าจะมีบทบาทในการพิทักษ์ผลประโยชน์

ของสมาชิกหรือปรับปรุงสถานภาพของบรรณารักษ์อย่างจริงจัง และทิ้งท้ายไว้ว่า... ไม่ว่าที่ผ่านมาในปัจจุบันหรือในอนาคตบรรณารักษ์มีสถานภาพอย่างไร ตำแหน่งอะไรหรือในหน่วยงานใดก็ตาม ถ้าให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่ชื่นชมของผู้ใช้ห้องสมุดแล้วนับว่าบรรณารักษ์ประสบความสำเร็จในวิชาชีพอย่างแท้จริง

อภัย ประกอบผล (อภัย ประกอบผล 2523: 93) ได้กล่าวถึงบทบาทของชมรมห้องสมุดมหาวิทยาลัย และสิ่งที่ทำไปแล้วคือ

1. จัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของบรรณารักษ์ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

2. เสนอมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง หลักเกณฑ์ และวิธีพิจารณาแต่งตั้งบรรณารักษ์ในตำแหน่งต่าง ๆ เป็นรูปแบบหนึ่งที่น่าจะทำได้ซึ่งคล้ายของบุคลากรประเภท ก แต่ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ

ทางทบวง ฯ ได้มีการเคลื่อนไหวในเรื่องนี้โดยรับการร้องเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม และมิได้นิ่งนอนใจได้มีการประชุมและหาทางที่จะแก้ไขระบบ PC ในมหาวิทยาลัยให้เกิดความยุติธรรมที่สุด

นี่ก็คือบทสรุปของการเคลื่อนไหวของบรรณารักษ์ในยุคนั้น ในปีต่อ ๆ มาก็มีผู้ที่เขียนบทความกระตุ้นในเรื่องนี้อีก อาทิเช่น

สุนทร แก้วลาย (สุนทร แก้วลาย 2524: 105) กล่าวถึงความขมขื่นของอาชีพบรรณารักษ์ซึ่งมิได้มีคุณวุฒิและคุณสมบัติแตกต่างไปจากตำแหน่งอาจารย์ แต่มีระดับเงินเดือนต่ำกว่าและในระดับต้น ๆ ไม่มีการประเมิน... จึงได้มีการเรียกร้องให้มีการปรับปรุงระบบการเลื่อนตำแหน่งและเงินเดือนให้คล้าย ๆ กับอาจารย์มาประมาณ 5 ปีแล้ว... ขณะเดียวกันผู้เขียนก็แนะนำให้บรรณารักษ์พัฒนาตนเองให้สามารถพูดภาษาเดียวกับนักวิชาการในมหาวิทยาลัย พูดภาษาเดียวกับนิสิตนักศึกษาเฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ และได้สรุปตอนท้ายตั้งความหวังไว้ว่า การตัดสินใจของ ก.ม. คงจะมิทำให้ห้องสมุดกลายเป็นเพียงอดีตของไม้ใกล้ฝั่งเท่านั้น แต่จะเป็นที่ปรารถนาของผู้ที่อยู่ในปัจจุบัน และผู้ที่จะมารับภาระของชาติต่อไปในอนาคตด้วย

ไกรลาศ สุทธิเกิด (ไกรลาศ สุทธิเกิด 2525: 57-60) กล่าวถึงวิวัฒนาการของวิชาบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทยและการเปลี่ยนแปลงของห้องสมุดในปัจจุบันได้นำเอา

เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ บทบาทของบรรณารักษ์จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงควบคู่ไปด้วย และกล่าวในตอนท้ายว่าผู้บริหารควรให้ความสำคัญแก่ห้องสมุด และเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ตลอดจนมีการส่งเสริมสถานภาพ (STATUS) ของบรรณารักษ์ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแล้วย่อมจะทำให้เกิดประสิทธิผลเร็วยิ่งขึ้น

ทั้งหมดก็คือบทความที่ให้ข้อคิดเกี่ยวกับอาชีพบรรณารักษ์ ซึ่งก็คงจะมีส่วนทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณาปรับปรุงสถานภาพบรรณารักษ์ ได้ตระหนักในข้อเท็จจริง และให้ความยุติธรรมในการพิจารณามากที่สุด

สถานภาพบรรณารักษ์ในต่างประเทศ

สถานภาพบรรณารักษ์มิได้มีปัญหาในประเทศไทยเท่านั้น แม้แต่ในต่างประเทศก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน ในสหรัฐอเมริกา สมาคมห้องสมุดอเมริกัน (ALA) ได้สนับสนุนให้สมาคมห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาแห่งอเมริกัน จัดประชุมใหญ่ที่เมือง ATLANTIC CITY เพื่อพิจารณาในเรื่องสถานภาพของบรรณารักษ์ว่าควรมีสถานภาพเป็นอาจารย์ และได้ออกแถลงการณ์ร่วมกับสมาคมอาจารย์มหาวิทยาลัยอเมริกัน (AMERICAN ASSOCIATION OF UNIVERSITY PROFESSORS) เกี่ยวกับสถานภาพของบรรณารักษ์ที่เทียบเท่าอาจารย์และกลุ่มบรรณารักษ์ที่เข้าร่วมในการเคลื่อนไหวในครั้งนั้น ปัจจุบันอยู่ในตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง จากรายงานการวิจัยปรากฏว่า ในปี ค.ศ. 1976 บรรณารักษ์ที่มีสถานภาพอาจารย์จำนวนถึง 75% เพิ่มจาก 51% ในปี ค.ศ. 1966 บรรณารักษ์ที่มีสถานภาพอาจารย์จะมีโอกาสก้าวหน้าทางวิชาชีพมีโอกาสลาพักเพื่อไปทำวิจัย ผลิตผลงานทางวิชาการออกมามากขึ้น ซึ่งนายกัลโลเวย์ (GALLOWAY 1979: 349-351) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าบรรณารักษ์ในปัจจุบันแตกต่างจากที่เป็นมาในอดีต คุณวุฒิสูงขึ้นโดยมากจะมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท 95% จบปริญญาโทในปี ค.ศ. 1975 และ 10% จบปริญญาโททางสาขาอื่นเป็นปริญญาที่สองต่อจากปริญญาโททางบรรณารักษศาสตร์ จากสถิติปรากฏว่า นับแต่ปี ค.ศ. 1969 เป็นต้นมา บรรณารักษ์จัดทำสิ่งพิมพ์เพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะจำนวนวารสารทางบรรณารักษศาสตร์เพิ่มจาก 57 เป็น 94 ชื่อเรื่อง และมีชื่อปรากฏในการเขียนบทความในวารสารอยู่ในดรรชนีวารสารทางสังคมศาสตร์คือ SOCIAL SCIENCE CITATION INDEX (SSCI) มากเป็นอันดับสอง เงินเดือนบรรณารักษ์ก็เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมนับแต่ปี ค.ศ. 1969

และเพื่อที่จะได้รับความเชื่อถือจากอาจารย์ร่วมสถาบันเดียวกัน บรรณารักษ์จำเป็นต้องสร้างผลงานทางวิชาการ จัดบริการโดยใช้วิชาชีพและเทคโนโลยีใหม่เข้ามาช่วย ตลอดจนเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการ ซึ่งกว่าจะมาถึงจุดนี้ได้ช่างเป็นระยะทางที่ยาวนาน แต่ก็เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ

มีผู้เขียนบทความอีกหลายท่านที่ชี้ให้เห็นบทบาทของบรรณารักษ์ในยุคปัจจุบัน และการมีส่วนร่วมในการสอนของบรรณารักษ์ เนื่องจากหลักสูตรการเรียนการสอนในปัจจุบันมิได้เน้นการสอนในห้องเรียนแต่เพียงอย่างเดียว เปิดโอกาสให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บางวิชาถ้าได้ผู้ที่ปฏิบัติงานมาสอนจะทำให้ได้เนื้อหาที่ตรงกับสิ่งที่จะนำไปใช้ในการทำงานในอนาคตได้ เช่น วิชาการใช้ห้องสมุด การควบคุมทางบรรณานุกรม การสืบค้นข้อสนเทศ เป็นต้น บรรณารักษ์ควรทำงานที่ใช้วิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ที่เรียนมาอย่างจริงจัง เช่นงานทางด้านปรับปรุง COLLECTION ของห้องสมุด ที่ปรึกษาทางด้านการควบคุมทางบรรณานุกรม การสืบค้นข้อสนเทศระบบ ONLINE และบริการช่วยการค้นคว้า เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

ระยะเวลา 5-6 ปีที่ผ่านมานี้ สถานภาพบรรณารักษ์ดีขึ้นตามลำดับ จัดอยู่ในสาย ข คือบริการทางวิชาการ การเลื่อนระดับเทียบเคียงกับสาย ก คือสายอาจารย์ โดยพิจารณาจากผลงานทางวิชาการและผลงานในหน้าที่ บรรณารักษ์สามารถเสนอผลงานเพื่อขอเลื่อนระดับเป็นบรรณารักษ์ชำนาญการ บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ และบรรณารักษ์เชี่ยวชาญพิเศษตามลำดับ ซึ่งโอกาสเปิดกว้างให้เลื่อนไปสู่ระดับ 10 ได้ แต่ในทางปฏิบัติแล้วจะมีขีดจำกัด ซึ่งทำให้เสียเปรียบกับบุคลากรในสาย ก

ประจักษ์ พุ่มวิเศษ (ประจักษ์ พุ่มวิเศษ 2527: 59-64) ได้เขียนบทความกระตุ้นให้บรรณารักษ์ได้ปรับปรุงตนเอง และให้บุคคลในสายอาชีพอื่น ๆ ได้ทราบถึงบทบาทของบรรณารักษ์ในยุคข่าวสาร โดยกล่าวว่า บรรณารักษ์ในยุคข่าวสารจะต้องพยายามหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จะนำมาใช้เกี่ยวกับการให้บริการ เช่นความรู้เกี่ยวกับสมองกลและการประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับ ONLINE SEARCHING ความรู้เกี่ยวกับ DATA BASE ต่าง ๆ และ

ควรปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้บรรณารักษ์มีความรู้มากขึ้น โดยเน้นการเรียกใช้ข้อสนเทศได้ง่าย รวดเร็ว และประหยัด

ในระหว่างวันที่ 4-6 กรกฎาคม 2532 มหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศาลายา ได้เป็นเจ้าภาพจัดสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในหัวข้อ "การพัฒนาศักยภาพของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" วิทยากรได้ร่วมบรรยายในหัวข้อดังกล่าว ได้พูดถึงแนวทางในการพัฒนาศักยภาพห้องสมุดฯ การนำเทคโนโลยีสารนิเทศมาใช้ในงานห้องสมุด และได้แนะนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ใช้ในงานห้องสมุด และที่สำคัญที่สุดก็คือ ตัวบรรณารักษ์ซึ่งจะเป็นตัวจักรสำคัญในการพัฒนาศักยภาพฯ นั้นจะต้องมีการพัฒนาและติดตามความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ จากการกล่าวนำในตอนต้นของการสัมมนา ของรองปลัดทบวงฯ และอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ทำให้ทราบว่าท่านเหล่านั้นก็เห็นความสำคัญของบรรณารักษ์ในยุคข่าวสาร และเสนอแนะว่าบรรณารักษ์ควรจะทำหน้าที่เหมือนกับเครื่องเป่าฝุ่นคือการเป่าความรู้ให้กระจายไปยังผู้ใช้ จัดบริการทางวิชาการไปยังผู้ใช้ โดยไม่ต้องรอให้ผู้ใช้มาเข้าใช้ห้องสมุดแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เช่นคอมพิวเตอร์ เครื่องโทรสารและอื่น ๆ บรรณารักษ์ก็สามารถจัดบริการให้ถึงมือผู้ใช้ได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

ในวันที่ 7 กรกฎาคม 2532 ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา ได้จัดบรรยายในหัวข้อ "ทิศทางของบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา" โดยได้เชิญวิทยากรจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และผู้แทนจากทบวงฯ คือคุณปราโมทย์ โชติมงคล สาเหตุของการจัดบรรยายก็เพื่อตอบข้อข้องใจของบรรณารักษ์ว่าจะเดินไปในทิศทางใด เนื่องจากทบวงฯ กำลังจะพิจารณาแบ่งบุคลากรในมหาวิทยาลัยเป็น 2 สายคือ สายวิชาการ (ACADEMIC) และไม่ใช่วิชาการ (NON-ACADEMIC) แทนสาย ก ข ค ที่มีอยู่เดิม บรรณารักษ์ต่างไหวตัวว่าสถานภาพของตนจะเป็นเช่นไร จะถูกจัดเข้าไว้ในสายใด และต่างก็ไม่เห็นด้วยถ้าหากจะถูกจัดเข้าไว้ในสาย NON-ACADEMIC วิทยากร 2 ท่าน คือ ดร.ประจักษ์ พุ่มวิเศษ และ ดร.สุนทร แก้วลาย ซึ่งมิได้เป็นบรรณารักษ์แต่มีความรับผิดชอบต่องานห้องสมุดได้พูดในลักษณะที่เข้าใจงานของบรรณารักษ์ และเห็นใจบรรณารักษ์โดยพร้อมที่จะสนับสนุนให้บรรณารักษ์อยู่ในสายเดียวกับอาจารย์คือ สายวิชาการ (ACADEMIC) โดยเทียบเคียงกับความเป็นจริงในต่างประเทศ ขณะเดียวกันก็กระตุ้นให้บรรณารักษ์ได้พัฒนาตนเอง

ให้เป็นที่ยอมรับในสังคมมหาวิทยาลัยที่ตนสังกัดอยู่ สิ่งที่ทำให้เกิดขวัญและกำลังใจแก่บรรณารักษ์ในวันนั้นก็คือ สิ่งที่คุณปราโมทย์ โชติมงคล ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ทบวงฯ นำมาแจ้งให้ทราบว่าทบวงฯ กำลังพิจารณาจัดประเภทของบุคลากรในมหาวิทยาลัยอยู่ และได้จัดบรรณารักษ์และนักวิจัยเข้าไว้ในสายวิชาการ (ACADEMIC) ซึ่งคุณปราโมทย์เองก็เห็นด้วยและสนับสนุนในเรื่องนี้อย่างเต็มที่ ส่วนผลการพิจารณาจะเป็นเช่นไรนั้นคงจะทราบในไม่ช้านี้ และเมื่อนั้นความฝันของบรรณารักษ์ก็คงจะเป็นจริงขึ้น

บทสรุป

จากอดีตที่ผ่านมาจนกระทั่งปัจจุบัน นับเป็นการก้าวเดินที่ยาวนานสำหรับบรรณารักษ์ สำหรับผู้เขียนเองแล้วก็รู้สึกดีใจที่บรรณารักษ์ได้มีการเคลื่อนไหว และเรียกร้องความเสมอภาค อันจะนำมาซึ่งขวัญและกำลังใจในการทำงาน และรู้สึกภาคภูมิใจในอาชีพบรรณารักษ์ที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ผู้เขียนเคยเขียนบทความซึ่งให้แง่คิดเกี่ยวกับอาชีพบรรณารักษ์ลงในข่าวสารสำนักหอสมุดกลางฯ 1 (ก.พ. 22): 21-25 และปีที่ 5 (ก.พ.-เม.ย. 2526): 4-13 สาระสำคัญก็เพื่อชี้ให้เห็นบทบาทของบรรณารักษ์ที่มีต่อการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ขณะเดียวกันก็กระตุ้นให้บรรณารักษ์หันมาพัฒนาตนเองให้พร้อมที่จะรับกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่นเดียวกับผู้เขียนท่านอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้เขียนมั่นใจว่าผู้ที่มีอาชีพบรรณารักษ์ไม่ต้องการที่จะเปลี่ยนชื่อตำแหน่ง**บรรณารักษ์** เป็น **อาจารย์** เพียงแต่ปรารถนาที่จะอยู่ในกลุ่มหรือประเภทเดียวกัน เนื่องจากมีระดับการศึกษา หน้าที่ที่ปฏิบัติใกล้เคียงกัน อาจารย์ส่วนใหญ่ที่ได้มีโอกาสไปศึกษาต่อในต่างประเทศ จะเห็นความสำคัญของห้องสมุด และให้ความสำคัญของบรรณารักษ์ทัดเทียมกับสายอาจารย์ และมีผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาหลายท่านที่มีตำแหน่งอาจารย์ก็ได้มีส่วนร่วมและสนับสนุนให้บรรณารักษ์อยู่สายเดียวกับอาจารย์ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น ถึงเวลาแล้วที่จะได้มีการระดมความคิดและความร่วมมือระหว่างอาจารย์และบรรณารักษ์ เป็นเพื่อนร่วมงานที่ดีซึ่งกันและกัน เพื่อผนึกกำลังนำมหาวิทยาลัยไปสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ไกรลาศ สุทธิเกิด. "แนวโน้ม, บทบาทของบรรณารักษ์และห้องสมุด." **วารสารการศึกษานอกโรงเรียน** 19: 110 (ก.พ.-มี.ค. 2525): 57-60.

จิรวรรณ ภักดีบุตร. "บทบาทของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยกับการปรับปรุงสถานภาพของบรรณารักษ์อาชีพ." **วารสารห้องสมุด** 24: 1 (ม.ค.-มี.ค. 2523): 83-89.

ทัศนา หาญพล. "แง่คิดเกี่ยวกับอาชีพบรรณารักษ์" **ข่าวสารสำนักหอสมุดกลางฯ** 1 (ก.พ. 2522): 21-25.

————. "สถานภาพทางวิชาการสำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย: ปัญหาและการคาดหวัง." **ข่าวสารสำนักหอสมุดกลางฯ** 5 (ก.พ.-เม.ย. 2526): 4-13.

นวนิตย์ อินทรามะ. "การปรับปรุงสถานภาพของบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา." **วารสารวิทยบริการ** 5 (ก.ย. 2526): 49-63.

ประจักษ์ พุ่มวิเศษ. "บทบาทของบรรณารักษ์ในยุคข่าวสาร." **วารสารห้องสมุด** 28: 1 (ม.ค.-มี.ค. 2527): 59-64.

วิชญ์ ทับเที่ยง. "บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยกับตำแหน่งอาจารย์." **วารสารวิทยบริการ** 2: 1-2 (ก.พ. 2523): 2-9.

สุนทร แก้วลาย. "ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอดีตของไม้ใกล้ฝั่งหรืออนาคตของผู้รับภาระต่อ." **วารสารวิทยบริการ** 3: 1-2 (เม.ย. 2524): 99-106.

อภัย ประกอบผล. "สถานภาพของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย." **วารสารห้องสมุด** 24: 1 (ม.ค.-มี.ค. 2523): 90-93.

Carlson, David and Miller, Ruth H. "Librarians and Teaching Faculty: Partners in Bibliographic Instruction." **College and Research Libraries** 45: 6 (Nov. 1984): 483-491.

Galloway, R. Dean. "Status or Stasis: Academic Librarians 10 years Later." **American Libraries** 10 (June 1979): 349-351.

Smith, Eldred. "Academic Status for College and University Librarians-Problems and Prospects." **CRL** 31 (January 1970): 7-12.